
MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

10 NOVEMBER 1998. - Omzendbrief LNW/98/01 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Departement Leefmilieu en Infrastructuur

Aan de dame en heren provinciegouverneurs,
Aan de dames en heren leden van de bestendige deputaties,
Aan de dames en heren burgemeesters en schepenen,
Aan de dames en heren ambtenaren van administraties en overheden werkzaam in het Vlaamse Gewest,
Inhoudstabel

1. Inleiding
2. Algemene maatregelen voor natuurbehoud
  - 2.1. Beginselen van het natuurbeleid
  - 2.2. Horizontale maatregelen
    - 2.2.1. Zorgplicht
    - 2.2.2. Integratiebeginsel
3. Vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie en van kleine landschapselementen
  - 3.1. Inleiding
  - 3.2. Algemene bepalingen
    - 3.2.1. Definities en algemene richtlijnen
    - 3.2.2. Uitzonderingen
  - 3.3. Verbodsbepalingen
    - 3.3.1. Algemeen verbod
    - 3.3.2. Afwijkingsprocedure
  - 3.4. Vergunningsplichtige wijzigingen
    - 3.4.1. De vergunningsplicht
      - 3.4.1.1. Natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetatie
      - 3.4.1.2. Natuurvergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen
    - 3.4.2. De vergunningsprocedure
      - 3.4.2.1. De vergunningsaanvraag
      - 3.4.2.2. Procedureel
    - 3.4.3. Procedure in beroep
      - 3.4.3.1. Het beroepsschrift
      - 3.4.3.2. Procedureel
  - 3.5. Meldingsplicht
    - 3.5.1. Meldingsplichtige activiteiten
    - 3.5.2. Meldingsprocedure
4. Informatiebronnen
5. Handhaving en strafbepalingen
  - 5.1. Strafbepalingen
  - 5.2. Toezicht
6. Besluit

Bijlage 1 : Code van goede natuurpraktijk voor het wijzigen van vegetatie en van kleine landschapselementen

- 1.1. Inleiding
- 1.2. Kleine landschapselementen
  - 1.2.1. Bronnen
  - 1.2.2. Waterlopen
  - 1.2.3. Stilstaande waters
  - 1.2.4. Poelen
  - 1.2.5. Graften
  - 1.2.6. Holle wegen
  - 1.2.7. Bermvegetaties
  - 1.2.8. Houtige beplantingen
  - 1.2.9. Loofbossen
  - 1.2.10. Houtkanten, houtwallen, bomenrijen, heggen, hagen
  - 1.2.11. Struwelen
  - 1.2.12. Hoogstamboomgaarden
- 1.3. Vegetaties
  - 1.3.1. Vennen
  - 1.3.2. Duinvegetaties
  - 1.3.3. Moerassen en waterrijke gebieden
  - 1.3.4. Slikke en schorre
  - 1.3.5. Heiden
  - 1.3.6. Historisch permanent grasland

Bijlage 2 : adressenlijst

1. INLEIDING

Ondanks de verruimde aandacht voor de natuur sinds het Europees natuurbeschermingsjaar 1970, de in de wet op het natuurbehoud van 1973 opgenomen beschermingsmaatregelen en de oprichting van een toenemend aantal natuurreservaten, wordt een steeds groter aantal dieren en planten zeldzaam in Vlaanderen. Naast de afname van het aantal soorten stelt men vast dat bepaalde levensgemeenschappen en halfnatuurlijke landschappen steeds zeldzamer worden. Ook in het algemeen heeft de natuur het steeds moeilijker. Een aantal milieu-effecten bedreigt organismen en hun onderlinge relaties.

Ze tasten de kwaliteit van het natuurlijk milieu aan en beperken de hoeveelheid en de kwaliteit van de natuur.

Om op een overtuigende wijze het hoofd te kunnen bieden aan deze moeilijkheden, was het noodzakelijk om een nieuw wetgevend kader te creëren. Hiertoe werd het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997 (Belgisch Staatsblad 10 januari 1998) (1) uitgevaardigd. Het vervangt bijna volledig de wet op het natuurbehoud van 1973 en zet een aantal duidelijke nieuwe krachtlijnen uit.

Zo worden in dit decreet op een duidelijke wijze de doelstellingen van het natuurbehoud vastgelegd. Het beleid zal zich richten op " de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijke milieu ", maar ook op " de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit ". Daarnaast wordt het " scheppen van een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak " beoogd. Hierbij zal Vlaanderen zich vanuit zijn eigen gegevenheid

inschakelen in het ruimere internationale natuurbeleid, waar het behoud en de bevordering van de biodiversiteit prioritair is.

In het hoofdstuk IV van het natuurdecreet worden algemene maatregelen ter bescherming van de bestaande natuur uitgewerkt. Die artikelen geven uitdrukking aan het stand-still beginsel. Dat betekent dat de bestaande natuur zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht niet meer mag achteruitgaan. Het natuurbeleid stelt zich het behoud van de actuele natuurwaarde in de totaliteit van de open ruimte als minimum voor, ongeacht de bestemming van die open ruimte. Een van de instrumenten voor het behoud van deze algemene natuurkwaliteit is van reglementaire aard en is rechtstreeks in artikel 14 van het natuurdecreet al opgenomen. Er bestaat een algemene zorgplicht voor iedereen die handelingen verricht of hiertoe de opdracht verleent (artikel 14 van het natuurdecreet).

Het is de opdracht van iedereen en van elke overheid in het bijzonder om de natuur als gemeenschappelijk goed te bewaren en er voor te zorgen dat deze natuur ook voor de volgende generaties een aantal onvervangbare functies kan vervullen.

Behalve de horizontale, overal en altijd geldende bepalingen van het artikel 14 van het natuurdecreet vormen verordenende uitvoeringsbesluiten op het natuurdecreet een regelgevend instrument.

Het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu is verschenen in het Belgisch Staatsblad van 10/09/1998

In dat besluit krijgen vier deelaspecten een regeling. Zo wordt de procedure voor afbakening van het VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) en IVON (Integraal Verweving- en Ondersteunend Netwerk) vastgelegd. Ten tweede is er de invulling van het recht van voorkoop overeenkomstig artikel 37 van het natuurdecreet. Een derde deel geeft een regeling voor het wijzigen van vegetatie en van kleine landschapselementen. En een vierde onderdeel bepaalt de uitvoering van natuurinrichtingsprojecten.

Onderhavige omzendbrief gaat nader in op de regeling voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen in samenhang met bepalingen in hoofdstuk IV (algemene maatregelen voor natuurbehoud) en in hoofdstuk IX (strafbepalingen en toezicht) van het natuurdecreet.

In hoofdstuk IV van voormeld besluit van 23 juli 1998 heeft de Vlaamse regering voorwaarden bepaald inzake het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen. Het besluit van de Vlaamse regering van 16 juli 1996 tot instelling van een vergunningsplicht voor de wijziging van vegetatie en van lijn- en puntvormige elementen (B. S. van 22 augustus 1996) is daarmee opgeheven. De omzendbrief van 28 januari 1997 (B.S. 2 april 1997) over dat vegetatiebesluit en de omzendbrief van 5 augustus 1992 over het vegetatiebesluit van 4 december 1991 zijn niet meer van toepassing voor procedures op grond van het uitvoeringsbesluit van 23 juli 1998. De lopende procedures op grond van het opgeheven vegetatiebesluit moeten op grond van het continuïteitsbeginsel voortgezet worden volgens die regeling.

2. ALGEMENE MAATREGELEN VOOR NATUURBEHOUD

2.1 Beginselen van het natuurbeleid

Het hoofdstuk IV van het natuurdecreet van 21 oktober 1997 schept een wettelijk kader voor

algemene maatregelen om de principes die de grondslag vormen voor natuurbehoud gestalte te geven en om de doelstellingen van het natuurbehoud zoals ze zijn verwoord in het hoofdstuk III van het natuurdecreet in horizontaal en in algemene zin te verwezenlijken.

Het stand-still beginsel houdt in dat minimaal de bestaande kwaliteit en kwantiteit behouden blijven. Natuur en de eraan verbonden ruimtelijke en ecologische integriteit mogen niet achteruitgaan.

Het voorkomingsbeginsel komt tot uitdrukking in preventief optreden en vermijden van aantasting en schade aan natuur en het natuurlijk milieu.

Daarenboven moet de voorkeur worden gegeven aan brongerichte maatregelen. Dat betekent dat men een probleem moet aanpakken daar waar het ontstaat en zodra het zich voordoet.

Het principe van de ecologische compensatie houdt in dat schadelijke effecten en aantastingen voor zover ze niet kunnen worden vermeden, teniet gedaan worden door kwalitatief en kwantitatief evenwichtige maatregelen die voorzien in mogelijkheden voor vervanging en herstel van natuur.

Het beginsel de veroorzaker betaalt hangt daarmee samen : de verantwoordelijkheid voor het beperken en kosten voor vermijden van schade en voor herstel- en compensatiemaatregelen komen ten laste aan wie instaat voor activiteiten en handelingen met effecten op natuur en natuurlijk milieu.

2.2 Horizontale maatregelen

Benevens de maatregelen (met toepassen van de artikelen 13 en 15 van het natuurdecreet) ten aanzien van de wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen die in hoofdstuk IV van het uitvoeringsbesluit hun beslag krijgen, moeten wij de aandacht vestigen op de algemene decreetsbepalingen die onmiddellijk en algemeen van toepassing zijn.

2.2.1 Zorgplicht

Artikel 14 van het natuurdecreet voert een zorgplicht in voor iedereen, zowel voor de verschillende overheden als voor natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen :

" Iedereen die handelingen verricht of hiertoe opdracht verleent, en die weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat de natuurelementen in de onmiddellijke omgeving daardoor kunnen worden vernietigd of ernstig geschaad, is verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijze van hem kunnen worden gevergd om de vernietiging of de schade te voorkomen, te beperken of te herstellen " .

De " onmiddellijke omgeving " mag niet te eng geïnterpreteerd worden en er zal moeten rekening worden gehouden met de aard van de natuurelementen en met de plaatselijke omstandigheden. Het komt er in eerste instantie op aan vernietiging of schade aan natuurelementen te voorkomen. Indien dat om te verantwoorden redenen niet zou kunnen, dan moet de schade worden beperkt en ook hersteld worden.

Deze zorgplicht is overal van toepassing ongeacht de ruimtelijke bestemming of het gebruik van de grond.

De overtreding van de bepalingen inzake de zorgplicht worden gesanctioneerd door de in artikelen 58 en 59 van het natuurdecreet vermelde strafbepalingen.

2.2.2 Integratiebeginsel

Artikel 16 van het natuurdecreet is gericht op de overheden die op grond van wetten, decreten of besluiten instaan voor toestemmingen en vergunningen voor activiteiten.

Die overheden zijn ingevolge artikel 16, § 1 van het natuurdecreet ertoe gehouden om bij elke individuele vergunning, toestemming, melding of kennisgeving in het kader van gelijk welke wetgeving rekening te houden met natuur :

" Als voor een activiteit op grond van wetten, decreten of besluiten een vergunning of toestemming van de overheid, dan wel een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, draagt deze overheid er zorg voor door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning of toestemming dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan ".

Dit integratiebeginsel vereist dat de betrokken overheid ervoor zorgt dat er geen vermijdbare schade aan natuur ontstaat en dit door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning of toestemming. Die verplichting tot het aan de dag leggen van voorzorg en voorzichtigheid bij het verlenen van vergunningen of het behandelen van meldingen is dus van toepassing op de reglementering in hoofdstuk IV van het uitvoeringsbesluit.

Die verplichting tot het hanteren van het voorzorgsbeginsel is echter door zijn algemene draagwijdte evengoed van toepassing in andere aangelegenheden waarbij een gemeente of provincie optreedt zoals in het bijzonder ook bij de bevoegdheden voor ruimtelijke ordening en milieuwetgeving. De overheid zal er op grond van artikel 16, § 1 van het natuurdecreet altijd, overal en ongeacht de bestemming van de grond moeten voor zorgen dat geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan. De term vermijdbare schade is zo op te vatten dat alles in het werk is gesteld om schade aan natuur te vermijden. Dat kan erop neer komen dat moet afgezien worden van het uitvoeren van een activiteit. In voorkomend geval zal de overheid dus geen vergunning of machtiging kunnen verlenen voor die activiteit.

Wat de wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen betreft zijn er in bijlage van deze omzendbrief richtlijnen voor een beoordeling en afweging aangereikt. Die vormen de code van goede natuurpraktijk i.f.v. wijziging van vegetatie en kleine landschapselementen.

In het natuurdecreet zijn onder artikel 16, § 2 ook bepalingen opgenomen die voor het verplaatsen van kleine landschapselementen rechtstreeks van toepassing zijn.

Buiten het VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) kunnen met toepassing van het hoofdstuk IV van het uitvoeringsbesluit vergunningen afgegeven worden voor het verplaatsen van kleine landschapselementen voor zover de natuur niet vermindert in kwantiteit en kwaliteit. Dat betekent dat ten minste dezelfde oppervlakte of lengte van het landschapselement moet heraangelegd worden; ook de betekenis van het landschapselement voor natuur, inzonderheid zijn functie als habitat of zijn functie voor de verplaatsingen en migraties van organismen moet daarbij worden beoordeeld.

Binnen het VEN zijn de artikelen 25 en 26 van het natuurdecreet van toepassing : geen wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen behalve indien ontheffing is verleend in een natuurrichtplan of bij individuele beslissing door de Vlaamse administratie bevoegd voor natuurbehoud, dit is de afdeling Natuur van de Administratie voor Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL).

Wanneer het IVON (Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk) zal afgebakend zijn dan zal de verplaatsing van kleine landschapselementen binnen het IVON alleen kunnen worden vergund binnen de context van een goedgekeurd natuurrichtplan.

In het algemeen zal elke overheid als maatstaf voor een code van goede natuurpraktijk en voor het beoordelen en afwegen van het vermijdbare karakter van schade aan de natuur door ingrepen en activiteiten uitgaan van de in dit hoofdstuk al toegelichte beginselen : stand still beginsel, ecologische integriteit, voorkomingsbeginsel, voorzorgsbeginsel, voorkeur voor een brongerichte aanpak, ecologische compensering en toepassen van het principe " de veroorzaker betaalt ".

3. VERGUNNINGSPLICHT VOOR HET WIJZIGEN VAN VEGETATIE EN VAN KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN

3.1 Inleiding

Het vroegere vegetatiewijzigingsbesluit wordt vervangen door hoofdstuk IV van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (2). Een belangrijke nieuwigheid is dat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en van kleine landschapselementen nu geregeld worden respectievelijk via een verbod, een vergunningsplicht of een meldingsplicht.

Afdeling 1 stelt een algemeen verbod in voor het wijzigen van specifieke vegetaties en van bijzondere landschapselementen. Van dit verbod kan enkel worden afgeweken bij besluit van de bevoegde minister.

De wijzigingen die vergunningsplichtig zijn, worden geregeld in afdeling 2. Een onderscheid wordt gemaakt tussen de natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetatie en voor wijziging van kleine landschapselementen, respectievelijk beschreven in onderafdeling A en onderafdeling B. De vergunningsplicht geldt enkel binnen bepaalde gebieden en zones. Het College van Burgemeester en Schepenen doet uitspraak over de vergunningsaanvragen van natuurlijke personen en private rechtspersonen. Voor de aanvragen van publiekrechtelijke rechtspersonen is de Bestendige Deputatie de vergunningverlenende overheid. De vergunningsprocedure wordt beschreven in onderafdeling C. Tegen een beslissing of een stilzwijgende vergunning kan in beroep worden gegaan door de aanvrager, de afdeling Natuur en de belanghebbenden (zie onderafdeling D).

Afdeling 3 handelt over de meldingsplicht. De meldingsplichtige wijzigingen moeten worden gemeld aan het College van Burgemeester en Schepenen.

3.2 Algemene bepalingen

3.2.1 Definities en algemene richtlijnen

Definities

Zowel het natuurdecreet als het uitvoeringsbesluit bevatten een lijst definities. Hierna worden enkele begrippen toegelicht die gebruikt worden in hoofdstuk IV van het uitvoeringsbesluit. De definities van de vegetaties en de kleine landschapselementen vermeld in hoofdstuk 5 van deze omzendbrief vervolledigen dit begrippenkader.

Vegetatie en kleine landschapselementen

Onder vegetatie moet worden verstaan : de natuurlijke en halfnatuurlijke begroeiing met alle spontaan gevestigde kruid-, struweel- en bosbegroeiingen, en dit onafhankelijk van het feit of het abiotisch milieu al dan niet door de mens beïnvloed of gevormd is. Het betreft zowel begroeiingen in het water als op het land. Ook bossen worden ertoe gerekend onafhankelijk van het feit dat de boomlaag is aangeplant of niet.

Voorbeelden van vegetaties zijn o.a. vennen, heiden, moerassen, schorren, slikken, duinvegetaties, niet recent omgeploegde en ingezaaide graslanden, loofbossen, houtachtige beplantingen.

Onder kleine landschapselementen (3) moet worden verstaan : lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur zoals : bermen, bomen, bosjes, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen.

Historisch permanent grasland

Historisch permanent grasland (4) wordt in artikel 1, 14° van het uitvoeringsbesluit gedefinieerd als volgt : een half-natuurlijke vegetatie bestaande uit grasland gekenmerkt door het langdurige grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met ofwel cultuurhistorische waarde, ofwel een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu wordt gekenmerkt door aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken micro-reliëf, bronnen of kwelzones, zoals nader aangegeven in bijlage IV van het besluit. Bijlage IV geeft ter verduidelijking van deze definitie een indicatieve verwijzing naar de karteringseenheden van de Biologische Waarderingskaart.

Belanghebbenden

De belanghebbende (5) is : elke natuurlijke of rechtspersoon die tengevolge van een vergunningsplichtige activiteit tot wijziging van vegetatie en/of kleine landschapselementen rechtstreeks hinder kan ondervinden, alsook elke rechtspersoon die zich de bescherming tot doel heeft gesteld van de natuur die door deze hinder kan worden getroffen en erkend zijn als regionale vereniging of optreden namens een streekvereniging conform het decreet van 29 april 1991 tot instelling van een milieu- en natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen.

Compenserende maatregelen voor natuurherstel en -ontwikkeling

Het principe van de ecologische compensatie wordt in hoofdstuk 2 van deze omzendbrief verduidelijkt. Dit principe is van toepassing in de mate dat niet voldaan kan worden aan het principe dat schade aan natuurwaarden zoveel mogelijk voorkomen dient te worden. Indien toch een schadelijke ingreep moet plaatsvinden zullen er maatregelen moeten worden genomen om de schade te herstellen. Uitgangspunt daarbij is dat er geen netto verlies van natuurwaarden optreedt.

In de eerste plaats wordt aan kwantitatieve compensatie gedacht. Waar mogelijk wordt deze gecombineerd met kwaliteitsaspecten die de oorspronkelijke situatie benaderen.

Aanvullend aan de herstelmaatregelen kunnen volgens het uitvoeringsbesluit ook natuurontwikkelingsmaatregelen worden opgelegd. Deze maatregelen moeten steeds opgelegd worden bij activiteiten waar onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur ontstaat.

De compenserende maatregelen kunnen eventueel worden uitgevoerd door een derde zoals ondermeer een natuurvereniging of een gespecialiseerd bedrijf. Deze mogelijkheid moet wel uitdrukkelijk zijn opgenomen in de vergunning. De aanvrager moet hiervoor de nodige garanties geven bijvoorbeeld via het voorleggen van een overeenkomst met de uitvoerende partij. De aanvrager blijft bovendien de verantwoordelijke als de compenserende maatregelen niet of onvoldoende zijn uitgevoerd.

Richtlijnen voor het verlenen van vergunningen

Bij de vergunningsverlening dient de overheid er zorg voor te dragen dat door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan. Zij kan zich hierbij laten leiden door de principes en beginselen van het natuurdecreet (zie hoofdstuk 2 van deze omzendbrief).

In het bijzonder gelden voor de toepassing van het compensatiebeginsel de volgende principes :

- het stand-still principe waarbij de bestaande natuurkwaliteit en -kwantiteit behouden blijft
- het win-back principe waarbij de schade aan de natuur die in het verleden is ontstaan terug wordt gewonnen (6).

3.2.2 Uitzonderingen

In enkele gevallen gelden de verbodsbepalingen, de vergunningsplicht of de meldingsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen en vegetaties niet voor zover uitdrukkelijk is voldaan aan de zorgplicht van het natuurdecreet.

Deze zorgplicht duidt op een actieve inzet van de uitvoerders om ervoor te zorgen voldoende maatregelen in acht te nemen opdat geen schade aan de natuur zou ontstaan. De betrokkenen kunnen hiervoor inspiratie putten uit de beginselen van het natuurdecreet die in hoofdstuk 2 van deze omzendbrief worden toegelicht, uit de richtlijnen van het normaal onderhoud zoals uiteengezet in de code voor goede natuurpraktijk in bijlage 1 van deze omzendbrief en uit reeds bestaande handleidingen zoals het Vademecum Natuurtechniek (7).

De uitzonderingsbepalingen worden vermeld in het artikel 7, § 2 van afdeling 1, de artikelen 10, § 2 en 11, § 2 van afdeling 2 en het artikel 18, § 3 van afdeling 3, respectievelijk voor de verbodsbepalingen, de vergunningsplicht en de meldingsplicht. Deze bepalingen zijn in elk voornoemd artikel identiek.

Activiteiten voor de wijziging van kleine landschapselementen en vegetaties zijn volgens het uitvoeringsbesluit toegelaten in de volgende omstandigheden :

1. Activiteiten die uitgevoerd worden op huiskavels van een woning en/of bedrijfsgebouw binnen een straal van maximaal 100 meter of maximaal 50 meter als groen-, park-, buffer- of bosgebied wordt bestreken.

De woning moet bewoond en het bedrijfsgebouw in gebruik zijn. Het kadastraal perceel dient te horen bij de vergunde woning of deel uitmaken van de bedrijfsvoering.

Daarenboven moeten zij regelmatig vergund zijn. Dit betekent dat bijvoorbeeld een niet-legaal

opgetrokken bouwwerk of een bedrijf dat over geen milieuvergunning beschikt niet voldoen aan de voorwaarden voor een eventuele vrijstelling.

2. Activiteiten die het voorwerp uitmaken van een geldige bouwvergunning waarbij het advies van de afdeling Natuur is gevraagd. Deze vergunning moet daarenboven uitdrukkelijk voldoen aan artikel 16 van het natuurdecreet zoals toegelicht in hoofdstuk 2 van deze omzendbrief. Artikel 16 van het natuurdecreet draagt de vergunningverlenende overheid op om er zorg voor te dragen dat geen vermijdbare schade aan de natuur ontstaat.
3. Activiteiten die opgenomen zijn in een goedgekeurd plan van volgende aard :
  - o een beheersplan voor natuurreservaten
  - o een beheersplan voor bossen
  - o een landinrichtingsplan uit te voeren in opdracht van het landinrichtingscomité
  - o een ruilverkavelingsplan uit te voeren in opdracht van het ruilverkavelingscomité
  - o een natuurinrichtingsproject
  - o een beheersplan voor beschermde landschappen.
4. Activiteiten die tot de normale onderhoudswerken worden gerekend. In bijlage 1 van deze omzendbrief vindt U de code van goede natuurpraktijk waarbij een omstandige beschrijving gegeven wordt van wat onder normaal onderhoud kan worden verstaan.

3.3 Verbodsbepalingen

3.3.1 Algemeen verbod

In het ganse Vlaamse gewest is het wijzigen van de volgende kleine landschapselementen* en vegetaties* VERBODEN :

- holle wegen*
- graften*
- bronnen*
- vennen en heiden*
- moerassen en waterrijke gebieden
- duinvegetaties*
- historisch permanent grasland en poelen*; In de groengebieden (8) parkgebieden, buffergebieden (9) en bosgebieden op de uitvoeringsplannen en hun voorschriften met toepassing van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996.

Tot het wijzigen van kleine landschapselementen en vegetaties worden alle handelingen of werken begrepen die niet tot het normaal onderhoud behoren zoals toegelicht in bijlage 1 van deze omzendbrief. Ook de activiteiten die de voormelde kleine landschapselementen of vegetaties onrechtstreeks wijzigen zijn verboden. Uiteraard speelt hierin het principe van het goed nabuurschap.

De vegetaties " vennen en heiden ", " moerassen en waterrijke gebieden " en " duinvegetaties " worden omschreven in bijlage V van het uitvoeringsbesluit. Hierbij wordt verwezen naar de karteringseenheden van de Biologische Waarderingskaart (10) De aanwezigheid van een begroeiing die beantwoordt aan een opgesomd vegetatietype volstaat om de begroeiing te rangschikken bij voormelde vegetaties.

In enkele gevallen gelden de verbodsbepalingen voor wijziging van kleine landschapselementen en vegetaties niet voor zover uitdrukkelijk is voldaan aan de zorgplicht van het natuurdecreet. Deze uitzonderingen zijn beperkt tot de omstandigheden vermeld in artikel 7, § 2 van het uitvoeringsbesluit (zie 3.2.2 van deze omzendbrief).

3.3.2 Afwijkingsprocedure

Op de verbodsbepalingen kunnen individuele afwijkingen worden toegestaan.

De afwijking wordt schriftelijk aangevraagd bij voorkeur via een aangetekend schrijven. De brief wordt gericht aan de minister bevoegd voor het natuurbehoud op het adres van de afdeling Natuur te Brussel of van het kabinet van de minister. De adressen vindt U als bijlage van deze omzendbrief.

Beknopt weergegeven moet de aanvraag de volgende stukken bevatten :

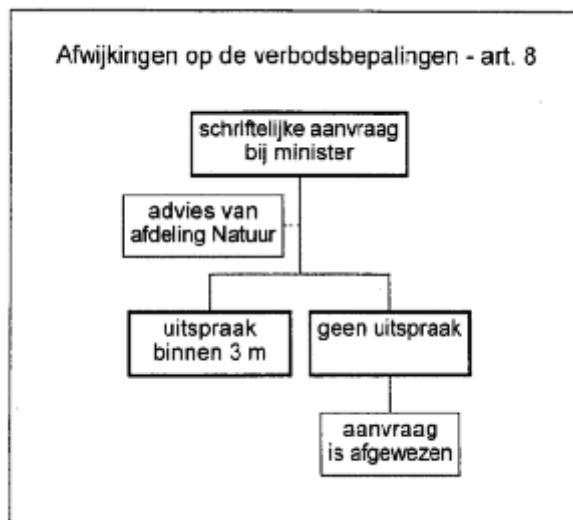
1. de omschrijving van de werken
2. een situatietekening
3. een motivatie voor de afwijking
4. de invulling van de zorgplicht
5. de compenserende maatregelen voor natuurherstel of -ontwikkeling.

Een gedetailleerde omschrijving van de samenstelling van het dossier vindt U in artikel 8, § 2 van het uitvoeringsbesluit.

De minister kan aan de toekenning van een afwijking voorwaarden opleggen voor de naleving van de zorgplicht. Bijvoorbeeld : een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen; het verplicht uitvoeren van compenserende maatregelen; het uitvoeren van de werken buiten de broedtijd of het gebruik van bepaalde maaitoestellen.

Uiteraard wordt de zorgplicht niet beperkt tot de opgelegde maatregelen. Artikel 8, § 1 van het uitvoeringsbesluit (en artikel 14 van het natuurdecreet) stellen immers uitdrukkelijk dat de aanvrager sowieso de zorgplicht moet naleven, ook als in het ministeriële afwijkingsbesluit géén bijzondere voorwaarden hieromtrent zijn opgenomen.

Hierna volgt het procedureschema voor de aanvraag en toekenning van een afwijking op de verbodsbepalingen voor het wijzigen van kleine landschapselementen en vegetaties volgens de procedure beschreven in artikel 8 van het uitvoeringsbesluit :

Procedureschema A. Aanvraag voor afwijking op het algemeen verbod voor de wijziging van kleine landschapselementen en vegetaties.

3.4 Vergunningsplichtige wijzigingen

3.4.1 De vergunningsplicht

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetatie en de natuurvergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen.

3.4.1.1 Natuurvergunningsplicht voor wijziging van vegetatie (artikelen 9 en 10)

De volgende activiteiten zijn verboden tenzij voorafgaand een schriftelijke VERGUNNING is verkregen :

- het afbranden
- het vernietigen, beschadigen of doen afsterven van vegetatie met mechanische of chemische middelen (11)
- het wijzigen van historisch permanent grasland met inbegrip van het micro-reliëf
- het aanplanten of rooien van bosjes op plaatsen met vegetatie
- het wijzigen van reliëf
- de nivellering van micro-reliëf
- het wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering, dichten
- het wijzigen van het overstromingsregime van vegetatie.

Deze vergunningsplicht is behoudens het wijzigen van het historisch permanent grasland in

groengebieden, de parkgebieden, de buffergebieden en de bosgebieden van toepassing in de volgende gebieden en zones :

- de groengebieden, de parkgebieden, de buffergebieden, de bosgebieden, de valleigebieden, de brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang, de agrarische gebieden met bijzondere waarde en de natuurontwikkelingsgebieden op de geldende plannen van aanleg
- de speciale EG-vogelbeschermingszones (12)
- de Ramsar-watergebieden
- de beschermdde duingebieden
- de habitatzones van communautair belang.

Het wijzigen van het historisch permanent grasland is buiten het verbod opgenomen in artikel 7 vergunningsplichtig in valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang of agrarische gebieden met bijzondere waarde en binnen de perimeter van de gebieden afgebakend in uitvoering van internationale besluiten voorzover het historisch permanent grasland als habitat is opgenomen.

De aanvragen van natuurlijke personen of rechtspersonen van privaatrecht worden ingediend bij het College van Burgemeester en Schepenen. De activiteiten die door rechtspersonen met publiekrechtelijk statuut zoals bijvoorbeeld de ruilverkavelingscomités of de Polders en Wateringen worden uitgevoerd, moeten vergund worden door de Bestendige Deputatie.

In enkele gevallen geldt de vergunningsplicht voor wijziging van vegetatie niet voor zover uitdrukkelijk is voldaan aan de zorgplicht van het natuurdecreet. Deze uitzonderingen zijn beperkt tot de omstandigheden vermeld in het artikel 10, § 2 van het uitvoeringsbesluit (zie 3.2.2 van deze omzendbrief).

3.4.1.2 Natuurvergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen (artikel 11)

De volgende activiteiten zijn verboden tenzij voorafgaand een schriftelijke VERGUNNING is verkregen :

- het rooien of verwijderen en het beschadigen van :
  - houtachtige beplantingen op bermen en taluds
  - houtachtige beplantingen langs waterlopen, dijken of taluds
  - heggen
  - hagen
  - houtkanten
  - houtwallen
  - bomenrijen
  - hoogstamboomgaarden
- het afbranden en het vernietigen, beschadigen of doen afsterven met mechanische of chemische middelen van de vegetatie :
  - horende bij de kleine landschapselementen
  - van perceelsrandbegroeiingen en sloten

- het uitgraven, verbreden, rechtekken, dichten van :
  - stilstaande waters
  - poelen
  - waterlopen.

Deze vergunningsplicht is van toepassing in de volgende gebieden en zones :

- de gebieden en zones waarin een vergunningsplicht op de wijziging van vegetatie geldt (13)
- de landschappelijke waardevolle agrarische gebieden op de geldende plannen van aanleg
- de gebieden van het IVON (14)

De aanvragen van natuurlijke personen of rechtspersonen van privaatrecht worden ingediend bij het College van Burgemeester en Schepenen. De activiteiten die door rechtspersonen met publiekrechtelijk statuut worden uitgevoerd, moeten vergund worden door de Bestendige Deputatie.

In enkele gevallen geldt de vergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen niet voor zover uitdrukkelijk is voldaan aan de zorgplicht van het natuurdecreet. Deze uitzonderingen zijn beperkt tot de omstandigheden vermeld in het artikel 11, § 2 van het uitvoeringsbesluit (zie 3.2.2 van deze omzendbrief).

3.4.2 Vergunningsprocedure

De procedure tot aanvraag van een natuurvergunning wordt behandeld in onderafdeling C van het uitvoeringsbesluit. De beroepsprocedure is terug te vinden in onderafdeling D (zie 3.4.3).

3.4.2.1 De vergunningsaanvraag

De vergunningsplichtige activiteiten worden schriftelijk aangevraagd via een natuurvergunningsaanvraagformulier vergezeld van een situatietekening. Een model van dit formulier vindt U als bijlage II van het uitvoeringsbesluit.

Het besluit geeft geen aanduiding over de wijze van indienen van de vergunningsaanvraag. Het is evenwel aangewezen de natuurvergunningsaanvraag via een aangetekend schrijven of bij afgifte tegen ontvangstbewijs in te dienen in voorkomend geval bij het College van Burgemeester en Schepenen of de Bestendige Deputatie.

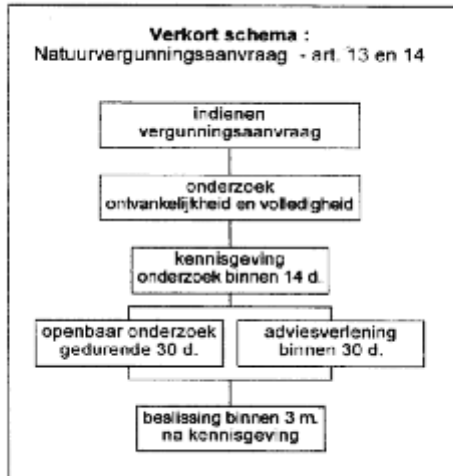
Een vergunningsaanvraag moet tenminste de volgende gegevens bevatten (15) :

1. een beschrijving van de aanwezige natuurwaarden
2. een omschrijving van de geplande activiteiten
3. de oppervlakte waarover de werken zich uitstrekken
4. de periode van uitvoering
5. een beschrijving van de toestand na de werken

6. de compenserende maatregelen voor natuurherstel of -ontwikkeling.

De procedure voor de vergunningsaanvragen van fysieke personen of privaatrechtelijke personen enerzijds en van publiekrechtelijke rechtspersonen anderzijds worden respectievelijk behandeld in de artikelen 13 en 14 van het uitvoeringsbesluit.

Het schema voor de aanvraag van een natuurvergunning wordt hierna in grote lijnen weergegeven :

Procedureschema B. Schematisch verloop van een natuurvergunningaanvraag.

3.4.2.2. Procedureel

Vergunningsaanvragen bij het College van Burgemeester en Schepenen (artikel 13)

Voor activiteiten die worden uitgevoerd door natuurlijke personen of rechtspersonen andere dan rechtspersonen met publiekrechtelijk statuut is de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg het College van Burgemeester en Schepenen.

Het College of de daartoe gemachtigde ambtenaar onderzoekt de aanvraag op zijn volledigheid en ontvankelijkheid en deelt binnen de 14 dagen na indiening van de vergunningsaanvraag het resultaat mee. Indien de aanvraag volledig en ontvankelijk wordt bevonden, start de procedure van openbaar onderzoek en adviesverlening. De behandelingstermijn van de aanvraag vangt aan op de verzending van de kennisgevingsbrief.

Het dossier wordt gedurende 30 dagen ter inzage gelegd bij de diensten van het gemeentebestuur en binnen eenzelfde termijn aangeplakt op de daartoe voorbehouden plaatsen. Tijdens deze periode kunnen schriftelijk en mondeling bezwaren en opmerkingen worden ingediend bij respectievelijk het College en de Burgemeester of de daartoe gemachtigde ambtenaar. Het openbaar onderzoek wordt afgesloten met een omstandig dossier waarin alle elementen van het onderzoek zijn omvat.

Gelijktijdig met het openbaar onderzoek wordt de procedure van adviesverlening gestart. Het volledige vergunningsaanvraagdossier wordt voor advies voorgelegd aan de buitendienst van de afdeling Natuur (16) van AMINAL en aan de bevoegde gemeentelijke dienst. Beide diensten brengen

binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier hun advies uit. Als binnen de gestelde termijn geen advies wordt gegeven, kan de procedure doorgaan.

Binnen een termijn van drie maanden doet het College een met redenen omklede uitspraak over de natuurvergunningaanvraag. Het College houdt daarbij rekening met de volgende beoordelingscriteria :

- de bestaande toestand van de natuur (ongeacht de stedenbouwkundige bestemming)
- de huidige toestand van de vegetaties of de kleine landschapselementen
- de voorgestelde herstel- en natuurontwikkelingsmaatregelen
- de abiotische elementen.

Het College kan aan de vergunning voorwaarden verbinden bijvoorbeeld voor de naleving van de zorgplicht. Tevens kan het College compensatiemaatregelen opleggen voor natuurherstel en -ontwikkeling.

De beslissing van het College wordt door aanplakking gedurende 30 dagen bekendgemaakt. Een afschrift van de beslissing wordt verstuurd aan de aanvrager, de Gouverneur, de buitendienst van de afdeling Natuur en elke belanghebbende die hierom vraagt.

De aanvrager mag de activiteiten aanvangen vanaf de 31ste dag na de kennisgeving van de beslissing EN de aanplakking van de bekendmaking. De beroepstermijnen vastgesteld in artikel 15, § 1 van het uitvoeringsbesluit moeten steeds verstreken zijn.

Indien de aanvrager niet binnen een termijn van vier maanden in kennis wordt gesteld van de beslissing van het College wordt de aangevraagde vergunning van rechtswege (17) verleend. Ook ingeval het College een beslissing heeft genomen maar deze niet heeft betekend binnen de 4 maanden wordt de vergunning geacht te zijn verleend.

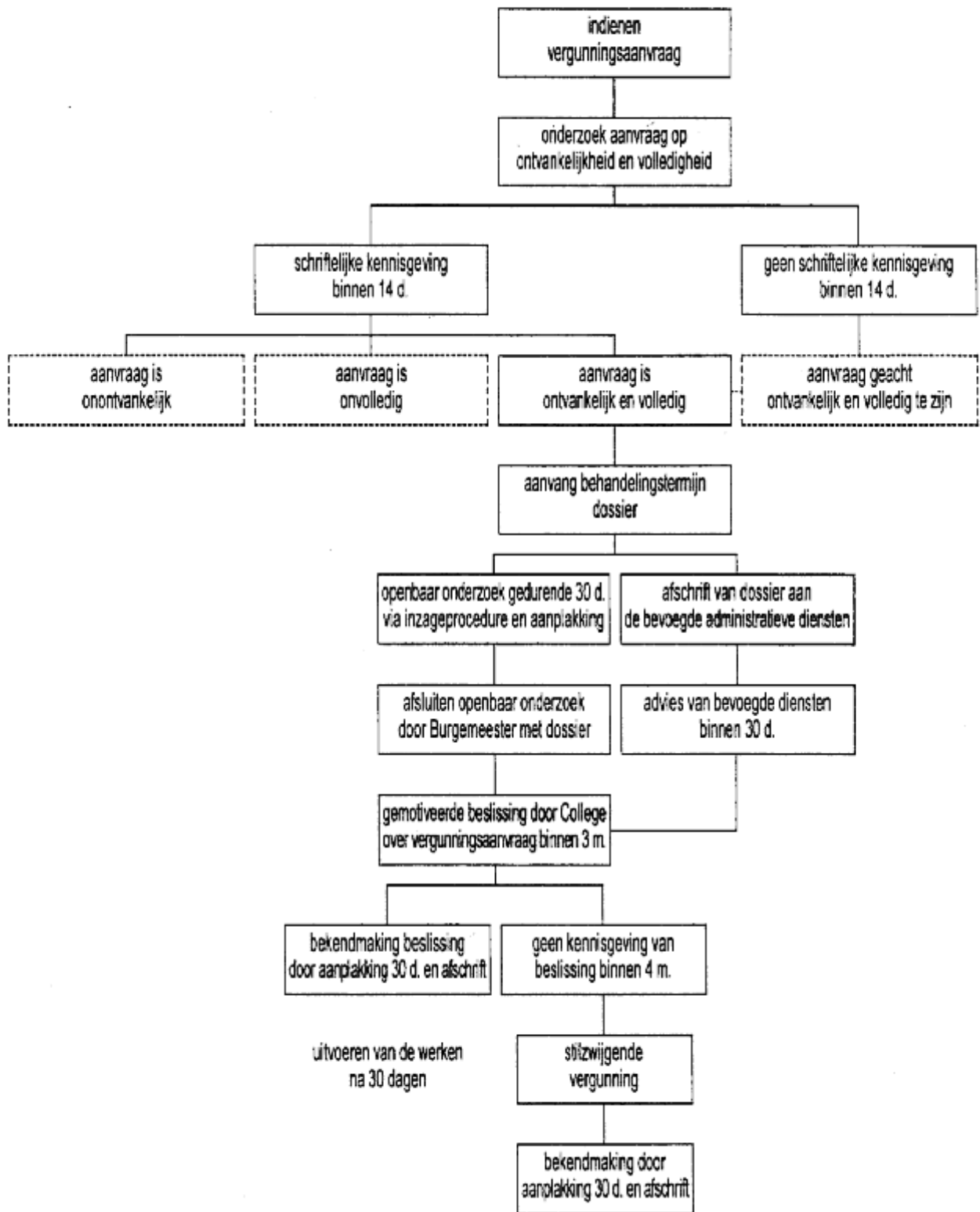
Een bericht van vaststelling van stilzwijgende vergunning wordt op bevel van de Burgemeester gedurende 30 dagen aangeplakt in de gemeente. Een afschrift van het bericht wordt verstuurd aan de aanvrager, de Gouverneur, de buitendienst van de afdeling Natuur en elke belanghebbende die hierom vraagt.

In het geval van een stilzwijgende vergunning moet de aanvrager eveneens wachten met de uitvoering van de werken tot de beroepstermijnen zijn verstreken. De werken worden uitgevoerd met naleving van de zorgplicht.

Hierna volgt het procedureschema voor de vergunningsaanvragen bij het College van Burgemeester en Schepenen van de activiteiten die volgens de artikelen 10, § 1 en 11, § 1 van het uitvoeringsbesluit vergunningsplichtig zijn :

Natuurlijke en privaatrechtelijke (rechts)personen

Natuurvergunningaanvraag bij CBS - art. 13

Procedureschema C. Natuurvergunningsaanvraag van natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen voor de wijziging van vegetaties en of kleine landschapselementen.

Vergunningsaanvragen bij de Bestendige Deputatie (artikel 14)

Voor activiteiten die worden uitgevoerd door rechtspersonen met publiekrechtelijk statuut is de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg de Bestendige Deputatie van de provincieraad.

De procedure is eenvormig met die voor de natuurlijke personen of privaatrechtelijke rechtspersonen (zie voornoemde procedure van artikel 13).

De Bestendige Deputatie of de daartoe gemachtigde ambtenaar onderzoekt de aanvraag op zijn volledigheid en ontvankelijkheid en deelt binnen de 14 dagen na indiening van de vergunningsaanvraag het resultaat mee. Indien de aanvraag volledig en ontvankelijk wordt bevonden, start de procedure van openbaar onderzoek en adviesverlening. De behandelingstermijn van de aanvraag vangt aan op de verzending van de kennisgevingsbrief.

Gelijktijdig met de verzending van de kennisgevingsbrief wordt een kopei van de vergunningsaanvraag verstuurd aan de Burgemeester die de opdracht krijgt een openbaar onderzoek in te stellen. Het dossier wordt gedurende 30 dagen ter inzage gelegd bij de diensten van het gemeentebestuur en binnen eenzelfde termijn aangeplakt op de daartoe voorbehouden plaatsen. Tijdens deze periode kunnen schriftelijk en mondeling bezwaren en opmerkingen worden ingediend bij respectievelijk het College en de Burgemeester of de daartoe gemachtigde ambtenaar. Het openbaar onderzoek wordt door de Burgemeester afgesloten met een omstandig dossier waarin alle elementen van het onderzoek zijn omvat. Dit dossier wordt binnen de 10 dagen na het afsluiten van het openbaar onderzoek verzonden aan de Bestendige Deputatie.

Het volledige vergunningsaanvraagdossier wordt op het ogenblik van het versturen van de kennisgevingsbrief voor advies voorgelegd aan het College en de buitendienst van de afdeling Natuur (18) van AMINAL. Beide diensten brengen binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier hun advies uit. Als binnen de gestelde termijn geen advies wordt gegeven, kan de procedure doorgaan.

Binnen een termijn van drie maanden doet de Bestendige Deputatie een met redenen omklede uitspraak over de natuurvergunningsaanvraag. Zij houdt daarbij rekening met de volgende beoordelingscriteria :

- de bestaande toestand van de natuur (ongeacht de stedenbouwkundige bestemming)
- de huidige toestand van de vegetaties of de kleine landschapselementen
- de voorgestelde herstel- en natuurontwikkelingsmaatregelen
- de abiotische elementen.

De Bestendige Deputatie kan aan de vergunning voorwaarden verbinden, bijvoorbeeld voor de naleving van de zorgplicht. Tevens kan zij compensatiemaatregelen opleggen voor natuurherstel en -ontwikkeling.

De Bestendige Deputatie zendt binnen de 15 dagen een afschrift van haar beslissing aan de Burgemeester, de aanvrager en de buitendienst van de afdeling Natuur. De Burgemeester wordt

belast met de bekendmaking van de beslissing. Hij zorgt voor de aanplakking ervan gedurende 30 dagen op de daartoe voorbehouden plaatsen en verleent een afschrift aan elke belanghebbende die hierom vraagt.

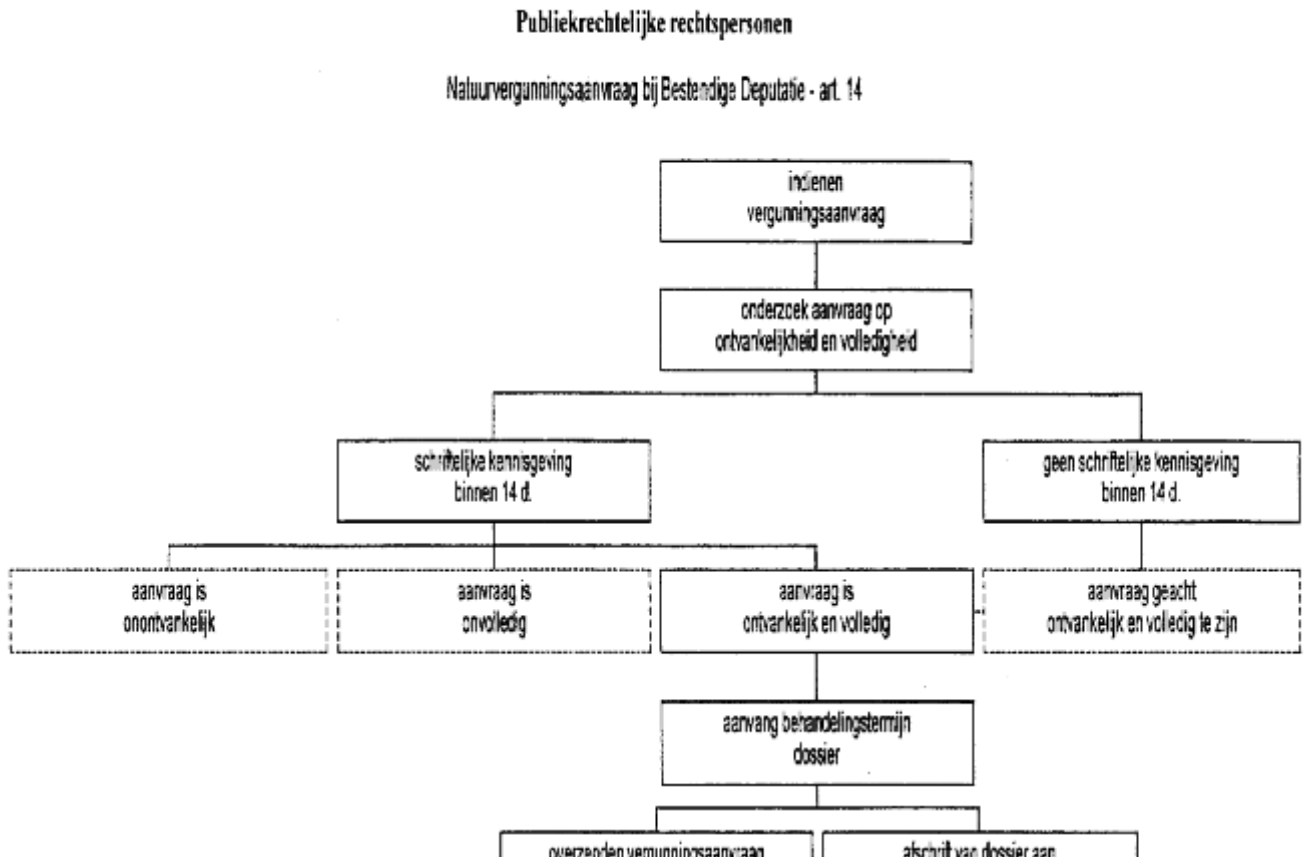
De aanvrager mag de activiteiten aanvangen vanaf de 31ste dag na de kennisgeving van de beslissing EN de aanplakking van de bekendmaking. De beroepstermijnen vastgesteld in artikel 15, § 2 van het uitvoeringsbesluit moeten steeds verstreken zijn.

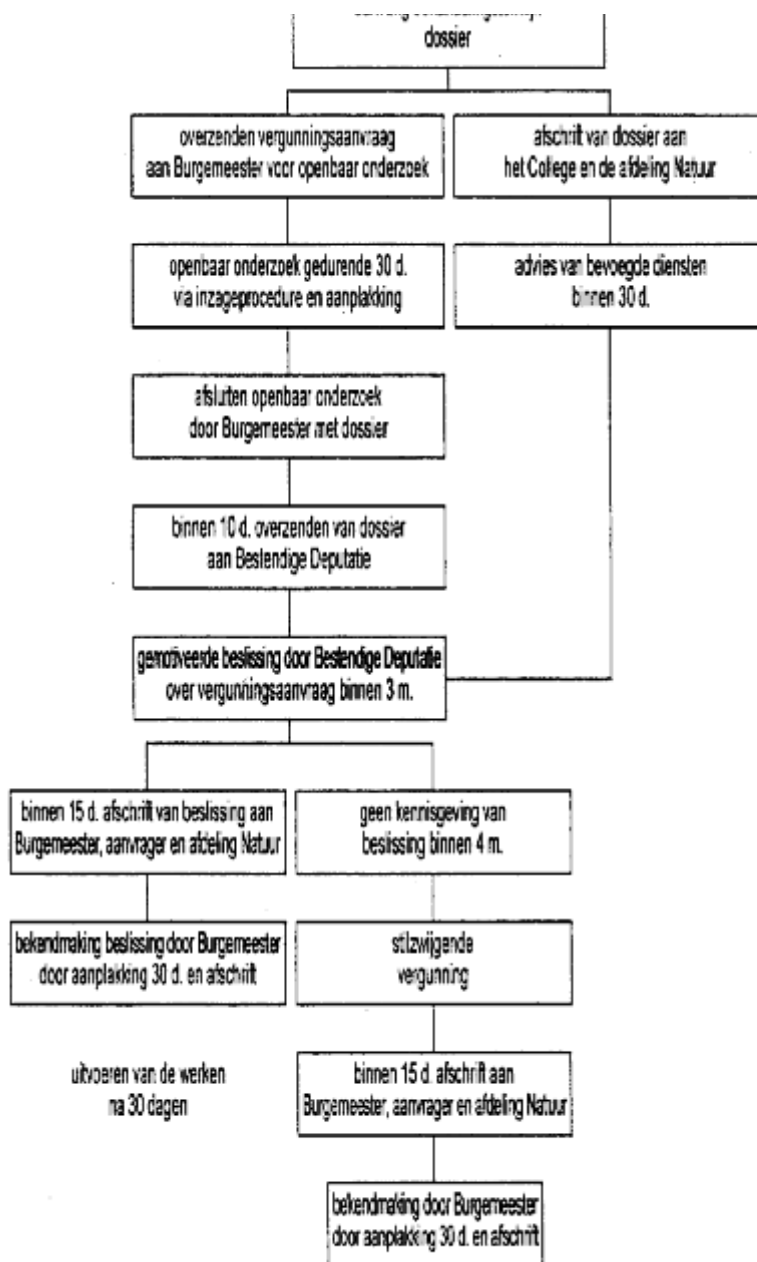
Indien de aanvrager niet binnen een termijn van vier maanden in kennis wordt gesteld van de beslissing van de Bestendige Deputatie wordt de aangevraagde vergunning geacht te zijn (19) verleend. Ook ingeval de Bestendige Deputatie een beslissing heeft genomen maar deze niet heeft betekend binnen de 4 maanden wordt de vergunning geacht te zijn verleend.

De Bestendige Deputatie zendt binnen de 15 dagen na de dag van stilzwijgende vergunning een afschrift van haar bericht van vaststelling van stilzwijgende vergunning aan de Burgemeester, de aanvrager en de buitendienst van de afdeling Natuur. De Burgemeester wordt belast met de bekendmaking van het bericht. Hij zorgt voor de aanplakking ervan gedurende 30 dagen op de daartoe voorbehouden plaatsen en verleent een afschrift aan elke belanghebbende die hierom vraagt.

In het geval van een stilzwijgende vergunning moet de aanvrager eveneens wachten met de uitvoering van de werken tot de beroepstermijnen zijn verstreken. De werken worden uitgevoerd met naleving van de zorgplicht.

Hierna volgt het procedureschema voor de vergunningsaanvragen bij de Bestendige Deputatie van de activiteiten die volgens de artikelen 10, § 1 en 11, § 1 van het uitvoeringsbesluit vergunningsplichtig zijn :

rechtspersonen kan een beroep worden ingesteld.

Dit beroep wordt ingediend bij de Bestendige Deputatie van de provincieraad. De beroepindiener kan zijn : de aanvrager van de vergunning, de buitendienst van de afdeling Natuur of de belanghebbenden. Het beroep van de ambtenaar van de afdeling Natuur schorst de beslissing of de stilzwijgende vergunning. Hij stelt onmiddellijk de aanvrager, het College en de Bestendige Deputatie in kennis van het ingestelde beroep en van de schorsing.

Het beroepsschrift moet een kopie bevatten van in voorkomend geval de beslissing van het College of het bericht van vaststelling van de stilzwijgende vergunning. Het beroepsschrift moet binnen een termijn van 30 dagen via een aangetekend schrijven worden ingediend. De termijn begint vanaf de dag na in voorkomend geval de verzending of de afgifte van de beslissing, de aanplakking van de bekendmaking, of de stilzwijgende vergunning.

Beroep tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie (artikel 15, § 2)

Het indienen van het beroep tegen een beslissing of een stilzwijgende vergunning van de Bestendige Deputatie over een natuurvergunningsaanvraag is eenvormig met die voor het College met uitzondering van de beroepsinstantie.

Het beroep moet ingediend worden bij de minister (20). De briefwisseling wordt gericht aan de minister op het adres van het kabinet van de minister of van de afdeling Natuur (21).

3.4.3.2 Procedureel

Beroepen bij de Bestendige Deputatie (artikel 16)

Voor beslissingen die genomen zijn door het College van Burgemeester en Schepenen is de beroepsinstantie de Bestendige Deputatie van de provincieraad.

De Bestendige Deputatie of de daartoe gemachtigde ambtenaar onderzoekt het beroepsschrift op zijn ontvankelijkheid en deelt binnen de 14 dagen na het verstrijken van de periode van bekendmaking (door aanplakking) het resultaat mee aan de indiener van het beroep. Indien het beroep ontvankelijk wordt bevonden, wordt de procedure vervolgd. De aanvrager van de natuurvergunning wordt binnen dezelfde termijn in kennis gesteld van het ontvankelijk beroep.

Gelijktijdig met de verzending van de kennisgeving van het ontvankelijk beroep wordt een afschrift ervan verstuurd aan het College. De Burgemeester zendt binnen de 10 dagen een exemplaar van het volledige vergunningsdossier aan de Bestendige Deputatie.

Het beroepsschrift wordt op het ogenblik van het versturen van de ontvankelijkheidsbrief voor advies voorgelegd aan de buitendienst van de afdeling Natuur (22) van AMINAL. De afdeling brengt binnen de 30 dagen na ontvangst van het dossier haar advies uit. Als binnen de gestelde termijn geen advies wordt gegeven, kan de procedure doorgaan.

Binnen een termijn van vier maanden na ontvangst van het beroepsschrift doet de Bestendige Deputatie een met redenen omklede uitspraak over het beroep. Zij houdt daarbij rekening met de aanspraken of de bezwaren die door de indieners van het beroep werden gesteld.

De Bestendige Deputatie zendt binnen de 10 dagen een afschrift van haar beslissing aan de Burgemeester, de aanvrager, de afdeling Natuur en de beroepindiener(s). De Burgemeester wordt

belast met de bekendmaking van de beslissing door aanplakking gedurende 30 dagen op de daartoe voorziene plaatsen en verleent een afschrift aan elke belanghebbende die hierom vraagt.

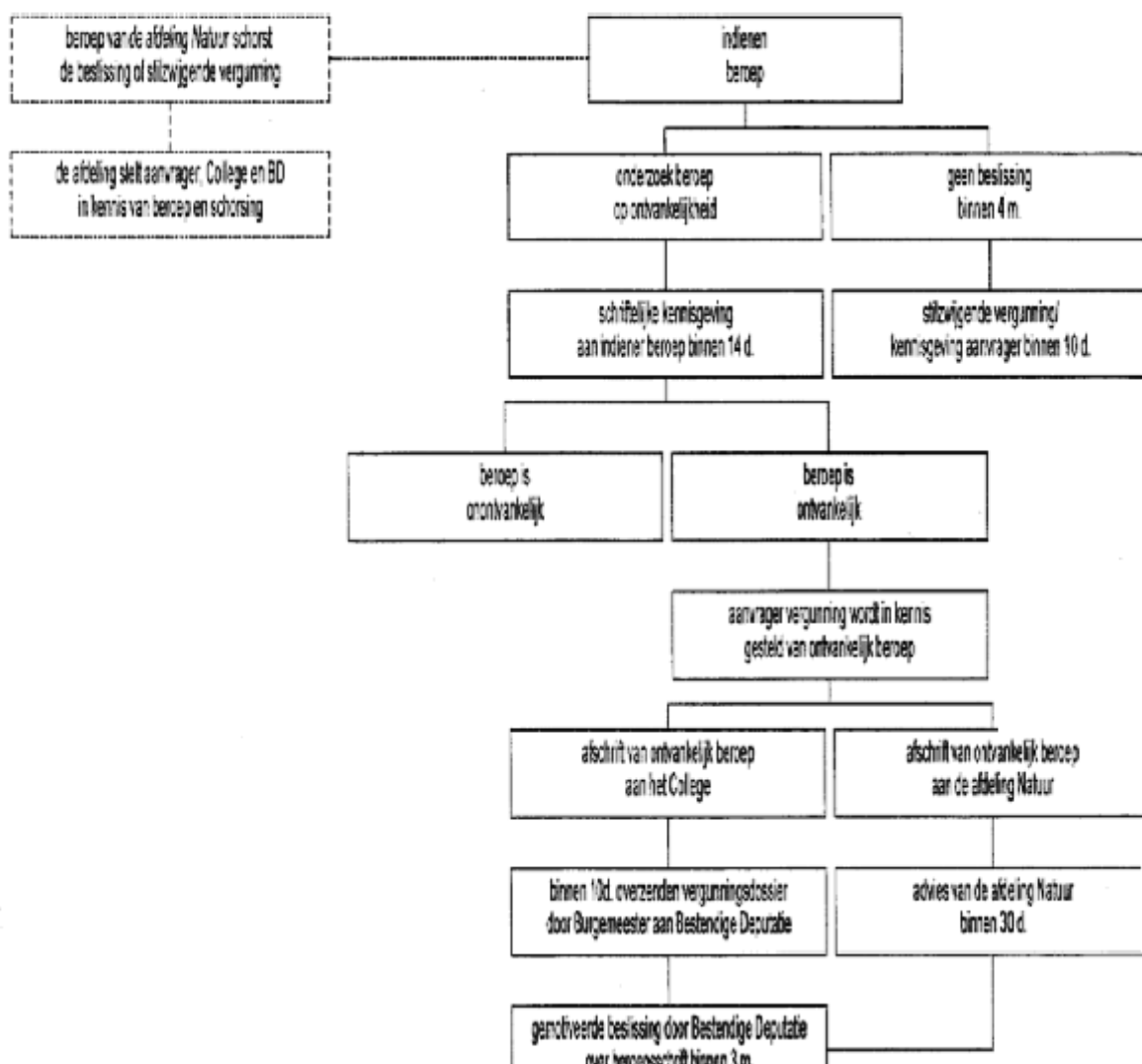
Indien de Bestendige Deputatie geen beslissing heeft genomen binnen een termijn van vier maanden na ontvangst van het beroepsschrift wordt de aangevraagde vergunning geacht te zijn verleend. Ook ingeval de Bestendige Deputatie de beslissing niet heeft betekend binnen de 4 maanden wordt de vergunning geacht te zijn verleend.

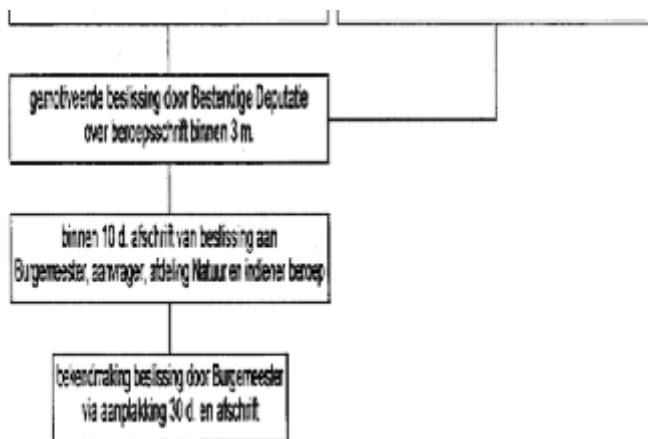
De Bestendige Deputatie informeert de aanvrager binnen de 10 dagen na voormelde termijn over de stilzwijgende vergunning. De aanvrager van de natuurvergunning kan de werken uitvoeren mits het naleven van de zorgplicht.

Hierna volgt het procedureschema voor de beroepen ingediend bij de Bestendige Deputatie van de provincieraad volgens de procedure beschreven in artikel 16 van het uitvoeringsbesluit :

Bestellingen door College van Burgemeester en Schepenen

Beroep bij Bestendige Deputatie - art. 16

Procedureschema E. Beroep bij de Bestendige Deputatie tegen de beslissing van het College over de natuurvergunningaanvraag.

Beroepen bij de minister (artikel 17)

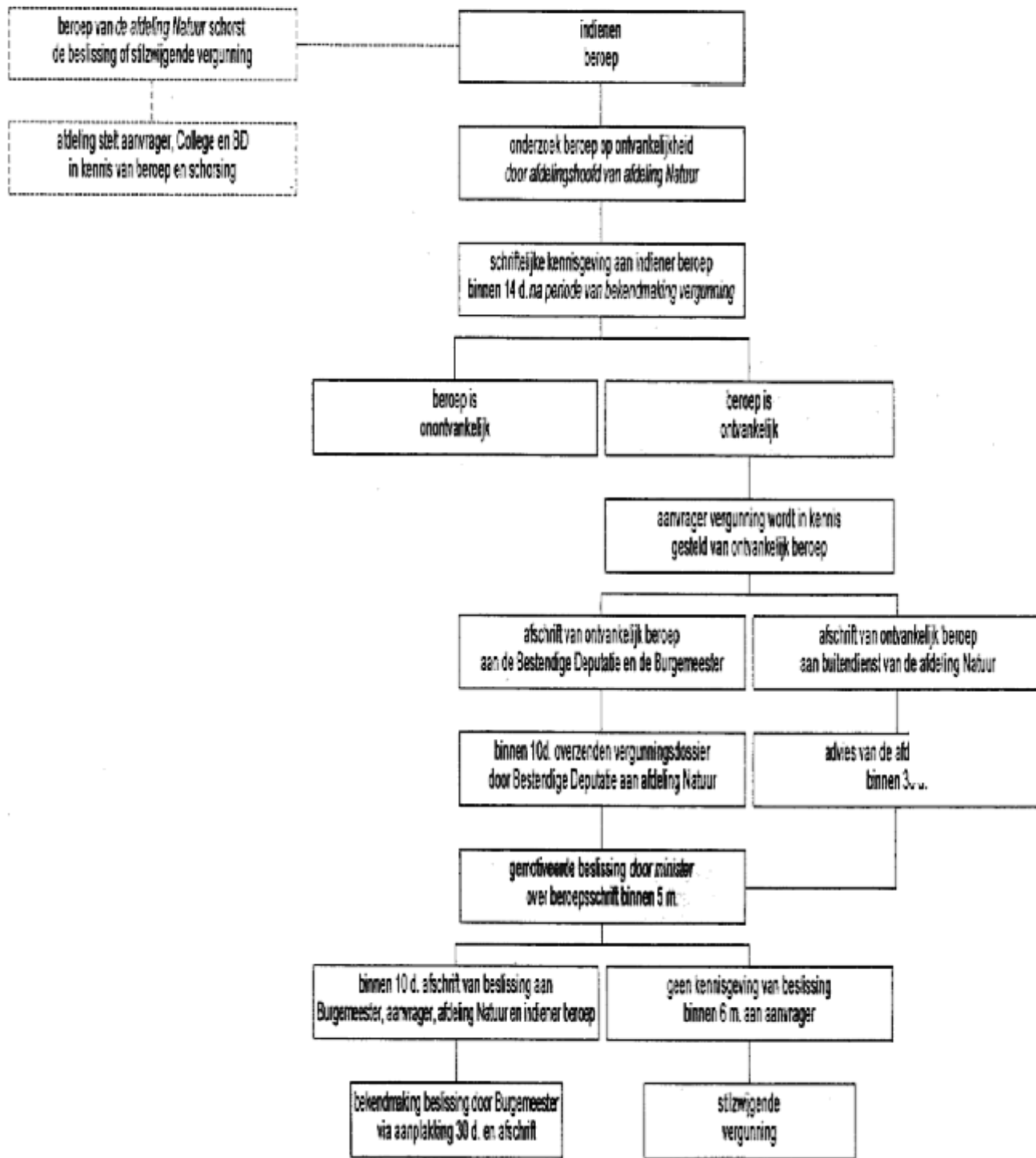
Voor beslissingen die genomen zijn door de Bestendige Deputatie is de beroepsinstantie de minister.

Het afdelingshoofd van de afdeling Natuur onderzoekt het beroepsschrift op zijn ontvankelijkheid en deelt binnen de 14 dagen na het verstrijken van de periode van bekendmaking (door aanplakking) het resultaat mee aan de indiener van het beroep. Indien het beroep ontvankelijk wordt bevonden,

Hierna volgt het procedureschema voor de beroepen ingediend bij de minister volgens de procedure beschreven in artikel 17 van het uitvoeringsbesluit :

Beslissingen door de Bestendige Deputatie

Beroep bij minister - art. 17

via aanplakking 30 d. en afschrift

vergunning

Procedureschema F. Beroep bij de minister tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie van de provincieraad.

Opmerking

Volgens de beroepsprocedure beschreven in de artikelen 15, 16 en 17 van het uitvoeringsbesluit kunnen de belanghebbenden beroep indienen tegen een beslissing over een natuurvergunningaanvraag of een stilzwijgende vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen of de Bestendige Deputatie. Dit beroep schorst niet de beslissing of de stilzwijgende vergunning voort te gaan horen en wordt ingediend. De Bestendige Deputatie die de beroepsinstantie is

- poelen*
- beken*.

Onder wijzigen wordt in voorkomend geval verstaan : rooien of verwijderen, beschadigen, uitgraven, verbreden, rechtekken of dichten. De aard van de wijziging vindt U in artikel 18, § 1 van het uitvoeringsbesluit.

Deze meldingsplicht is van toepassing in het ganse Vlaamse gewest BEHALVE IN :

- de woongebieden en de industriegebieden op de geldende plannen van aanleg
- de gebieden en zones waarin de vergunningsplicht voor wijziging van kleine landschapselementen geldt en m.n. de gebieden van IVON (24) en landschappelijke waardevolle agrarische gebieden
- de gebieden en zones waarin een vergunningsplicht op de wijziging van vegetatie geldt (25).

In enkele gevallen geldt de meldingsplicht niet voor zover uitdrukkelijk is voldaan aan de zorgplicht van het natuurdecreet. Deze uitzonderingen zijn beperkt tot de omstandigheden vermeld in artikel 18, § 2 van het uitvoeringsbesluit (zie 3.2.2 van deze omzendbrief).

3.5.2 Meldingsprocedure

De activiteiten die meldingsplichtig zijn, moeten vooraleer een aanvang is genomen met de werken worden meegedeeld aan het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente waarin de activiteiten zich situeren. Deze melding gebeurt schriftelijk via een aangetekend schrijven of bij afgifte tegen een ontvangstbewijs.

De melding bevat het natuurmeldingsformulier en een situatietekening. Een model van een meldingsformulier vindt U als bijlage III van het uitvoeringsbesluit. De gegevens die moeten voorkomen op dit formulier worden opgesomd in artikel 19, § 2 van het uitvoeringsbesluit en worden hierna beknopt weergegeven :

1. een beschrijving van de aanwezige natuurwaarden
2. een omschrijving van de geplande activiteiten
3. de oppervlakte waarover de werken zich uitstrekken
4. de periode van uitvoering
5. een beschrijving van de toestand na de werken
6. de invulling van de zorgplicht.

Vooraf aan dit laatste element moet de nodige aandacht worden gegeven zodat de belanghebbenden kunnen afwegen of met de nodige zorgvuldigheid wordt omgegaan met de natuur.

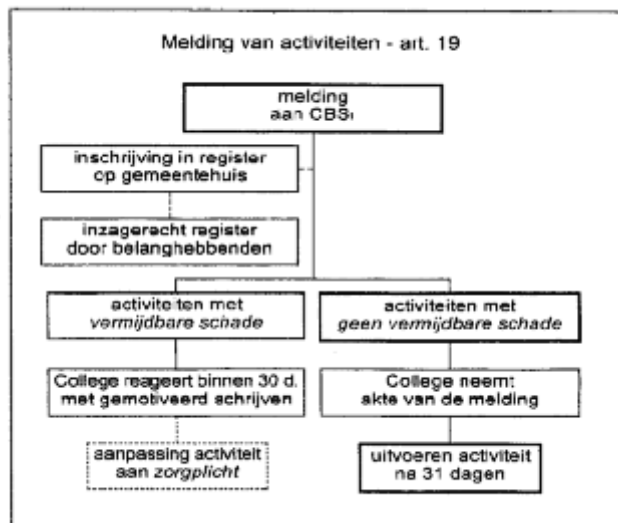
Het College beoordeelt of de activiteit vermijdbare schade (26) aan de natuur toebrengt. Wanneer

dit het geval is deelt ze dit binnen de 30 dagen na de melding mee aan de aanvrager via een aangetekend en gemotiveerd schrijven. Artikel 16 van het natuurdecreet draagt alleszins de overheid op om er zorg voor te dragen dat geen vermijdbare schade ontstaat. Volgens de beginselen en de zorgplicht van het natuurdecreet toegelicht in hoofdstuk 2 van deze omzendbrief moet de aanvrager afzien van het uitvoeren van deze activiteit of de activiteit zodanig aanpassen aan de zorgplicht opdat er geen schade aan de natuur ontstaat.

Wanneer de activiteit geen vermijdbare schade aan de natuur toebrengt, neemt het College akte van de melding.

De ontvangen meldingen worden door de Burgemeester in een register ingeschreven dat ter inzage ligt van de belanghebbenden.

Hierna volgt het procedureschema voor de melding van de activiteiten die vergunningsplichtig zijn volgens de procedure beschreven in artikel 19 van het uitvoeringsbesluit :

(1) CBS = College van Burgemeester en Schepenen

Procedureschema G. Melding van wijzigingen van vegetatie en of kleine landschapselementen.

4. INFORMATIEBRONNEN

De toepassing van de principes van het natuurdecreet vereist dat wie een initiatief neemt dat de natuur of het natuurlijk milieu beïnvloedt of kan beïnvloeden, zich informeert of zich deskundig laat bijstaan.

Informatiebronnen die men in het kader van de voorwaarden voor het wijzigen van vegetaties en van kleine landschapselementen bijvoorbeeld kan raadplegen zijn :

- het Gewestplan en andere plannen van ruimtelijke ordening zoals gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen, bijzondere plannen van aanleg en algemene plannen van aanleg;
- de Biologische Waarderingskaart van België;

- de bodemassociatiekaart;
- de kaarten van de boskartering;
- kaarten met de afbakening van vogelrichtlijngebieden, Ramsar-gebieden, habitatrictlijngebieden, beschermde duingebieden, beschermde landschappen en andere beschermde gebieden en rapporten of informatie die daarbij behoren;
- kaarten en studierapporten in het kader van ruilverkavelingsprojecten;
- kaarten en studierapporten in het kader van landinrichtingsprojecten;
- kaarten en studierapporten in het kader van natuurinrichtingsprojecten;
- het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan.

Deze en andere informatie is vaak voorhanden bij de gemeentediensten (gemeentelijke milieudienst, gemeentelijke technische dienst, gemeentelijke informatiedienst, enzovoort) of de gemeentelijke adviesraden (gemeentelijke milieu-adviesraad, gemeentelijke adviesraad voor de ruimtelijke ordening, gemeentelijke landbouwadviesraad, enzovoort). Ook kan men voor inlichtingen doorgaans terecht bij provinciale of gewestelijke overheidsdiensten (27).

Meer en meer informatie komt ook via het wereldwijde digitale informatienetwerk ter beschikking. Toegangsmogelijkheden zijn er onder meer via de gemeentelijke bibliotheken. Momenteel is op die manier on-line het gewestplan te raadplegen en via de metadatabank van het Geografisch Informatiesysteem Vlaanderen zijn beschrijvingen van geografische gegevenssets op te vragen. De toegang tot beide informatiebronnen is verzekerd via het URL-adres <http://www.vlm.be/oc/index.html>.

5. HANDHAVING EN STRAFBEPALINGEN

5.1 Strafbepalingen

Onder hoofdstuk IX van het natuurdecreet zijn de strafbepalingen bepaald voor misdrijven ten aanzien van de maatregelen en voorschriften die zijn vastgesteld in of ter uitvoering van dat decreet. De strafmaat is in vergelijking tot wat tot de inwerkingtreding van het natuurdecreet (20 januari 1998) gold voor de overtreding van natuurwetgeving aanzienlijk toegenomen. Er is voorzien in gevangenisstraffen van acht dagen tot drie jaar en in geldboetes gaande van 26 frank tot 2 miljoen frank (op dit ogenblik te vermenigvuldigen met 200 volgens de geldend opdecimenregel).

Het verhinderen of bemoeilijken van het toezicht op de maatregelen en voorschriften krachtens het natuurdecreet wordt gestraft met dezelfde straffen.

De wetgever heeft een onderscheid gemaakt tussen overtreding van bepalingen in of ter uitvoering van de artikelen 8, 13, hoofdstuk IV en V en de overige maatregelen en voorschriften krachtens het natuurdecreet. Voor het in stand houden van overtredingen op maatregelen en voorschriften met betrekking tot de artikelen 8, 13 en de bepalingen van de hoofdstukken IV (algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud) en V (gebiedsgericht beleid) is ook het in stand houden van overtredingen strafbaar. De nadere regels voor wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen die zijn opgenomen in hoofdstuk IV van het uitvoeringsbesluit, de bepalingen

van artikel 14 van het natuurdecreet (zorgplicht) en artikel 16 (voorzorgsbeginsel te hanteren door overheden ten aanzien van vergunningsplichtige of meldingsplichtige ingrepen op natuur) vallen onder die bepaling over het in stand houden van overtredingen op maatregelen of voorschriften krachtens het natuurdecreet.

Volgens artikel 59 van het natuurdecreet zal de rechter bij elk vonnis van veroordeling bevel geven om op kosten van de veroordeelde partij de toestand van een goed of van de goederen betrokken bij een misdrijf te herstellen in hun vroegere toestand.

5.2 Toezicht

De provinciegouverneurs en de burgemeesters verkrijgen nu de bevoegdheid en tegelijkertijd de opdracht om overtredingen van het natuurdecreet en van de uitvoeringsbesluiten met verordend karakter op te sporen en vast te stellen.

De aandacht wordt in het bijzonder gevestigd op het aanwijzen van gemeentelijke en provinciale ambtenaren om dit toezicht op de naleving van natuurwetgeving uit te oefenen. De gemeenteraden, respectievelijk de provincieraden staan overeenkomstig artikel 60, § 2 van het natuurdecreet in voor het aanwijzen van die ambtenaren.

De artikelen 61 en 62 geven de met toezicht belaste overheidspersonen ruime bevoegdheden voor het opsporen en vaststellen van misdrijven. Zij kunnen zich laten bijstaan door personen die door hen zijn aangewezen op grond van specifieke technische kennis. Daarbij kan gedacht worden aan vaststellingen over vegetatie-eenheden, specifieke kenmerken van kleine landschapselementen, determinatie van plant- of diersoorten en andere onderwerpen waarvoor een specifieke kennis en deskundigheid nodig kan zijn. De met toezicht belaste overheidspersonen mogen ook de bijstand van de openbare macht, dus politiediensten, vragen.

Een belangrijke mogelijkheid om bij vaststellingen van overtredingen schade aan natuur in te perken bestaat uit het ter plaatse doen staken van handelingen en werkzaamheden die niet stroken met de bepalingen van het natuurdecreet of zijn uitvoeringsbesluiten. Daarbij kunnen de met het toezicht op het naleven van de natuurwetgeving belaste overheidspersonen voorzien in alle maatregelen om het bevel tot staking te doen toepassen. Dat kan bestaan in maatregelen zoals ondermeer het in beslag nemen van materieel of het verzegelen van toestellen, werktuigen of de toegangen tot onroerende goederen.

6. BESLUIT

De lokale en intermediaire overheden dragen een uitgebreide verantwoordelijkheid bij het toepassen van de natuurwetgeving. Voor procedures ten aanzien van het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen nemen zij belangrijke beslissingen voor de instandhouding en vrijwaring van natuur. Het toepassen van het voorzorgsbeginsel in het kader van vergunningen en meldingen waarbij zij betrokken zijn, niet alleen maar ook bij het uitvoeringsbesluit op het natuurdecreet, vergt een nieuwe aanpak en schept aanzienlijke verwachtingen voor het tegengaan van achteruitgang van natuur en voor het vermijden van schade aan natuur.

Eenzelfde nieuwe ingesteldheid en motivering is verwacht voor medewerken aan het toezicht op de natuurwetgeving en bij het handhaven van verordeningen en individuele besluiten met beschikkingen over vergunningsaanvragen.

Brussel, 10 november 1998.

Bijlagen

[Code voor goede natuurpraktijk i.f.v. wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen](#)
[Adressenlijst](#)

Voetnoten

- (1) Hierna genoemd : het natuurdecreet.
- (2) Zie voetnota 2.
- (3) Zie artikel 2, 6° van het natuurdecreet.
- (4) De definitie van historisch permanent
- (5) Zie artikel 1, 4° van het uitvoeringsbesluit.
- (6) In het Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen 1996 en het Milieubeleidsplan II is er vastgesteld dat de natuur in Vlaanderen blijft achteruitgaan en zelfs een marginale positie inneemt in de ruimtelijke structuur. In elk vergunningsstelsel moet dus getracht worden de verloren natuurwaarden terug te herstellen en te ontwikkelen. Dit is een uitdaging voor elke vergunningverlenende overheid.
- (7) Momenteel bestaan er twee vademecums : Inrichting en beheer van waterlopen en Inrichting en beheer van wegen. Deze handleidingen zijn tegen betaling te verkrijgen bij AMINAL van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het adres vindt U als bijlage.
- (8) Hieronder worden de natuurgebieden, de natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten en de groengebieden verstaan.
- (9) De categorie buffergebieden bestaat niet op de gewestplannen en ontwerp-gewestplannen. De wetgever bedoelt hiermee de categorie bufferzones zoals vermeld in het K.B. van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen en haar uitvoeringsbesluiten.
- (10) Zie hoofdstuk 4 van deze omzendbrief.
- (11) Deze vergunningsplicht geldt niet voor cultuurgewassen. Onder cultuurgewassen wordt een gewas verstaan dat verbouwd wordt voor economische doeleinden inclusief braakgronden kaderend in het Europees Landbouwbeleid met uitzondering van het historisch permanent grasland en van bossen conform het bosdecreet.
- (12) De vergunningsplicht geldt op de terreinen die gelegen zijn binnen de perimeter van de speciale beschermingszones.
- (13) Art. 9 van dit besluit geeft een opsomming van deze gebieden : de groengebieden, de

parkgebieden, de buffergebieden, de bosgebieden, de valleigebieden, de brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang, de agrarische gebieden met bijzondere waarde, de natuurontwikkelingsgebieden; de speciale EG-vogelbeschermingszones; de Ramsar-watergebieden; de beschermde duingebieden; de habitatzones van communautair belang.

(14) Onder IVON verstaat men het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk zoals bepaald in art. 27 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

(15) Zie ook art. 12 van het uitvoeringsbesluit.

(16) De aanvragen voor advies worden toegezonden aan de provinciale buitendiensten van de afdeling Natuur van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De adressen vindt U als bijlage.

(17) Artikel 15, lid 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu luidt als volgt : " Als de beslissing over de vergunningsaanvraag niet binnen de gestelde termijn aan de aanvrager wordt toegezonden, wordt de vergunning geacht te zijn verleend. "

(18) De aanvragen voor advies worden toegezonden aan de van de afdeling Natuur. De adressen vindt U als bijlage.

(19) Artikel 15, lid 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu luidt als volgt : " Als de beslissing over de vergunningsaanvraag niet binnen de gestelde termijn aan de aanvrager wordt toegezonden, wordt de vergunning geacht te zijn verleend. "

(20) Onder minister wordt de Vlaamse minister, bevoegd voor het natuurbehoud verstaan.

(21) De beroepen worden toegezonden aan het hoofdbestuur van de afdeling Natuur. Het adres vindt U als bijlage.

(22) Zie bijlage.

(23) Zie bijlage.

(24) Onder IVON verstaat men het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk zoals bepaald in art. 27 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

(25) Art. 9 van dit besluit geeft een opsomming van deze gebieden : de groengebieden, de parkgebieden, de buffergebieden, de bosgebieden, de valleigebieden, de brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang, de agrarische gebieden met bijzondere waarde, de natuurontwikkelingsgebieden; de speciale EG-vogelbeschermingszones; de Ramsar-watergebieden; de beschermde duingebieden; de habitatzones van communautair belang.

(26) De Vlaamse regering kan volgens artikel 16, § 2 van het natuurdecreet richtlijnen geven voor het beoordelen van het vermijdbare karakter van de schade. Ondertussen kan elke overheid inspiratie putten uit reeds bestaande bronnen. Zie voetnota 8.

(27) Zie 'Gids van de Vlaamse Overheid', uitgave zomer 1998. Ter inzage in elke gemeentelijke

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](#) 17/02/1999

Ontwerp [EMIS](#).